

The Role of Mother's Adherence to Religious Teachings on Children's Spiritual Health with Looking at Iranian Culture

Fateme Askari¹, Parviz Asgari^{*2}, Amir Reza Asgari³

1. PhD Candidate in Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

2. Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

3. Law Graduate, Department of Law, Faculty of Humanities, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Citation: Citation: Askari, F., Asgari, P., & Asgari, A. R. (2024). The role of mother's adherence to religious teachings on children's spiritual health with looking at Iranian culture. *Journal of Woman Cultural Psychology*, 15(59), 49-58.

<https://doi.org/10.61186/iau.1119112>

ARTICLE INFO

Received: 06.12.2023

Accepted: 25.01.2024

Corresponding Author:

Parviz Asgari

Email:

askary47@yahoo.com

Keywords:

Mother's adherence
Religious teachings
Spiritual health
Iranian culture

Abstract

The purpose of this study was to investigate the role of mother's adherence to religious teachings on children's spiritual health with looking at Iranian culture. The research universe included all texts of religious teachings. The research sample enfolded mother's religious teachings about children's spiritual health. The design of the research was descriptive-analytical. The library method was used to collect data, texts and references related to the subject. The data then were analyzed. The findings of the research showed that mothers should adhere to religious teachings for religious upbringing and spiritual health of their children. In Iranian culture, family is the main foundation and pillar of society and is considered a very valuable unit for Iranian society. In families with religious attitudes, children's attitudes are formed based on religious beliefs, and these beliefs lead to the formation of religious personality in children and finally concluded to positive behaviors on their part. Adherence of the mother to the religious teachings, including the customs of breastfeeding the baby, praying, fasting, accompanying the child in the mourning rituals of the family, encouraging the mother, morality and piety, helping to find a friend, prayer and trust, modesty, self-improvement and harmony. These religious teachings directly and indirectly from childhood affect the spiritual health of individuals and cause the formation of their spiritual personality.

Extended abstract

Introduction: The strength of the family foundation is one of the prerequisites for the growth and prosperity of its members and the achievement of external and internal perfection. Meanwhile, the mother can play a unique role. Studies have shown that the influence of parents on children begins in childhood and adolescence and, in most cases, continues after that, even into adulthood. Also, the moral and behavioral characteristics and even the level of parents' access to resources (both economic and human capital) directly affect the children's behaviors and views. Religious education in its special sense means a set of measured and regular educational measures and rituals in order to foster and strengthen the faith and commitment of educators to religious beliefs, norms, values, rules, orders, actions and rituals. According to Islam, the physical and mental characteristics of the mother are transferred to the child by breastfeeding. Experimental science has also proven that the mother's contribution to early development is greater than the father's. Spirituality is a factor that plays a role in decisions related to health and illness. Concerning the proposed materials the purpose of this study was to investigate the role of mother's adherence to religious teachings on children's spiritual health with looking at Iranian culture.

Method: The research universe included all texts of religious teachings. The research sample included mother's religious teachings about children's spiritual health. The design of the research was descriptive-analytical. The library method was used to collect data, texts and references related to the subject. The data then were analyzed.

Results: The findings of the research showed that mothers should adhere to religious teachings for religious upbringing and spiritual health of their children. In Iranian culture, family is the main foundation and pillar of society and is considered a very valuable unit for Iranian society. In families with religious attitudes, children's attitudes are formed based on religious beliefs, and these beliefs lead to the formation of religious personality in children and finally concluded to positive behaviors on their part. Adherence of the mother to the religious teachings, including the customs of breastfeeding the baby, praying, fasting, accompanying the child in the morning ceremony of the family, encouraging the mother, morality and piety, helping to find a friend, prayer and trust, modesty, self-improvement and harmony. These religious teachings directly and indirectly from childhood affect the spiritual health of individuals and cause the formation of their spiritual personality.

Conclusions: Mother plays a significant role in the physical and mental education of children. After birth, the only person who deserves to raise a child is the mother; because he brings up the child with all his heart and is the agent of transferring values to the child. She can raise a strong-willed and honorable child or weak and lowly, pious or shameless, in any case, the mother is influential and plays a role in the child's personality. It is based on this principle that the mother herself should be on the path of piety and faith so that her child also remains hers. The important duty of a mother before the birth of a child begins with prayer and trust to have a righteous child. Even when men and women are socializing, God's name should be mentioned so that Satan does not interfere. Because one of the most critical moments of a person's destiny is the time of sperm coagulation. If it is done in the name and remembrance of God, the child's life may not suffer from religious mistakes in

the future. Adherence of the mother to the religious teachings, including the customs of breastfeeding the baby, praying, fasting, accompanying the child in the mourning rituals of the family, encouraging the mother, morality and piety, helping to find a friend, prayer and trust, modesty and modesty, self-improvement and harmony.

Authors Contributions: Fateme Askari: Designing the general framework, collecting data, editing the content, analyzing the content, submitting and editing the article. Dr. Parviz Asgari: Design, ideation, revision of the article and corresponding author. Amirreza Asgari: Correction of the article. All authors discussed the results and reviewed and approved the final manuscript.

Acknowledgments: The authors express their gratitude to all those who have cooperated in completing this research.

Conflict of interest: No conflict of interest was reported in this research.

Funding: This article did not receive any financial support.

نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان با نگاهی به فرهنگ ایرانی

فاطمه عسگری^۱، پرویز عسگری^{۲*}، امیررضا عسگری^۳

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران
۲. استاد، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران
۳. دانش‌آموخته رشته حقوق، گروه حقوق، دانشکده علوم انسانی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان با نگاهی به فرهنگ ایرانی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی متون تعالیم دینی می‌باشد. نمونه پژوهش تعالیم دینی مادر در مورد سلامت معنوی فرزندان بود. طرح پژوهش توصیفی-تحلیلی است. برای گردآوری اطلاعات، متون و منابع مرتبط با موضوع، از روش کتابخانه‌ای استفاده شد. سپس به تحلیل اطلاعات و داده‌ها پرداخته شد. یافته‌های پژوهش نشان داد: مادران برای تربیت دینی و سلامت معنوی فرزندان خود، باید به تعالیم دینی پایبندی داشته باشند. همچنین خانواده در فرهنگ ایرانی، پایه و ستون اصلی جامعه است و برای جامعه ایرانی واحدی بسیار ارزشمند محسوب می‌شود. در خانواده‌های با نگرش مذهبی، نگرش فرزندان بر پایه اعتقادات مذهبی شکل گرفته و این اعتقادات سبب شکل‌گیری شخصیت دینی در فرزندان شده و به بروز رفتارهای مثبت از سوی آن‌ها می‌شود. پایبندی مادر به تعالیم دینی شامل آداب شیر دادن به نوزاد، نماز خواندن و روزه گرفتن، تشویق مادر، اخلاق و تقوا، دعا و توکل، عفت و حیا و خودسازی می‌باشد. این تعالیم دینی به طور مستقیم و غیرمستقیم از دوران کودکی بر سلامت معنوی فرزندان اثر می‌گذارد و باعث شکل‌گیری شخصیت معنوی آن‌ها می‌شود.

کلیدواژگان: پایبندی مادر، تعالیم دینی، سلامت معنوی، فرهنگ ایرانی.

مقدمه

استحکام بنیان خانواده، یکی از مقدمات رشد و شکوفایی اعضای آن و نیل به کمالات ظاهری و باطنی است. در یک محیط مناسب خانوادگی که از استحکام و نشاط کافی برخوردار است، زن و شوهر و به تبع آن‌ها فرزندان از زندگی خویش لذت برده و زمینه برای رشد سریع و شکوفایی کامل آنان مهیا می‌شود. در این میان مادر می‌تواند نقش منحصر به فردی را ایفا کند (Baniasadi, 2020). مطالعات نشان داده‌اند که تاثیر والدین بر فرزندان در دوره کودکی و نوجوانی شروع می‌شود و تا بزرگسالی ادامه می‌یابد. هم‌چنین، خصوصیات اخلاقی، رفتاری و حتی سطح دسترسی والدین به منابع (اعم از اقتصادی، فرهنگی و سرمایه انسانی) به طور مستقیم بر رفتارها و دیدگاه‌های فرزندان تاثیرگذار است. فرزندان نیز با الگوبرداری از رفتارها و نگرش‌های والدین، از آنان تأثیر می‌پذیرند (Jafari & Sirizi & et al., 2022). طبق تعالیم دینی از جمله مهمترین اموری که زوجین پس از ازدواج باید به آن توجه کنند، این است که فرزند خود را با عنایت به شیوه مطلوب تربیت دینی، به صورت انسانی صالح و شایسته پرورش دهند (Tavakoli, 2022). خانواده کارآمد، خانواده ای است که با پابندی اعضای آن به اعتقادات دینی و رعایت حقوق و اخلاق اسلامی زمینه کشف و پرورش قابلیت‌ها و توانایی‌های آنان را در ابعاد شناختی، عاطفی، فرهنگی و رفتاری فراهم کند (Houshyari & et al., 2014). تربیت دینی در مفهوم خاص آن یعنی مجموعه تدابیر و اقدامات سنجیده و منظم تربیتی به منظور پرورش و تقویت ایمان و التزام متربیان به باورها، هنجارها، ارزش‌های فرهنگی، احکام، دستورات، اعمال و مناسک دینی است. خانواده، اولین محیط تعلیم و تربیت و رشد فضایل اخلاقی کودک است و سنگ بنای اخلاق در آنجا نهاده می‌شود که در آن، نقش مادر از دیگران پررنگ‌تر است. هنگامی که یک زن مادر می‌شود، دچار تغییرات جسمی، روانی، اجتماعی و فرهنگی می‌شود که متخصصان مراقبت‌های بهداشتی باید مراقبت‌های لازم را برای او ارائه دهند (Moreno-Ávila & et al., 2023). مادر نقش بیشتری در بهداشت، سلامت روان، رشد، فرهنگ و تربیت کودک دارد؛ مادری که خود را در برابر فرزندانش مسئول می‌داند، هیچ‌گاه در این مسیر دچار سستی نخواهد شد (Tayaripoorahmadi, 2017). پدر و مادر، اگر در روابط خود دارای ثبات نظر، آرامش روحی و دوستی باشند و هرگونه کینه و خشونت را از خود دور سازند، می‌توانند بیشترین تاثیر را در ایجاد آرامش روحی فرزند و دلبستگی او به خانه و خانواده، داشته باشند (Gholampour Nagharchi, 2021). مادر در اسلام به عنوان پرورش دهنده جامعه شناخته شده که می‌تواند جامعه و خانواده از جمله فرزندان را به سوی سعادت و بهزیستی هدایت کند (Kariminia & et al., 2021). علاوه بر مادر، خود کودک از طریق مشاهده، رفتار الگویی مادر را تقلید می‌کند و رفتار خود را در امور دینی با او منطبق می‌سازد. در تربیت دینی فرزندان نقش بسزایی ایفا می‌کنند (Majidi, 2021). رابطه خوب بین والدین و فرزندان لازم است، از زمانی که کودک در رحم مادر است، برای او دعای خیر شود و به هنگام تولد نام نیکو بر او نهاده شود (Nurhuda, 2023).

در سال‌های اخیر معنویت و مراقبت معنوی به عنوان عاملی مهم و تأثیرگذار برای ارتقای سلامت روان، مورد توجه قرار گرفته است. در تعاریف سلامت معنوی اغلب به دوبعدی بودن معنویت اشاره شده است. بعد اول معنویت مذهبی است که در آن مفهوم فرد از وجود مقدس به سبک مذهبی بیان می‌شود و بعد دوم معنویت وجودی است که در آن تجربیات روان‌شناختی خاصی که ارتباطی با وجوددس ندارد، مد نظر می‌باشد البته برای سلامت معنوی تعریف واحدی وجود ندارد (Rahimzadeh & et al., 2023). اعتقاد به خداوند و داشتن حس رضایت از رابطه با خداوند، هدفمندی و داشتن معنا در زندگی به عنوان دو بعد سلامت معنوی معرفی شده است. سلامت معنوی، سلامت شخصی است و با مفهوم تعالی نفس مرتبط است که منعکس کننده سیستم ارزشی فرد می‌باشد و ممکن است مربوط به عقیده‌ای در مورد پدیده‌ای ماورایی یا طبیعی باشد. در واقع سلامت معنوی شامل ثبات در زندگی، ارتباط نزدیک با خویشتن، خدا، جامعه و محیط، تناسب و معنی و هدف داشتن در زندگی و صلح می‌باشد (Gholampour Nagharchi, 2021).

بر اساس فرهنگ دینی و ایرانی، ارزش خانواده بیش از هر چیز بر پایه مودت و دوستی بین اعضای آن استوار است. فرهنگ خانواده زمانی زیبا و کارآمد می‌شود که در آن، افراد با هم کار کنند، به طرف مقصد حرکت کنند و

یاور هم باشند. با توجه به مطالب گزارش شده، هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان با نگاهی به فرهنگ ایرانی بود.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

طرح پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه پژوهش شامل کلیه متون تعالیم دینی می‌باشد. نمونه پژوهش تعالیم دینی مادر در مورد سلامت معنوی فرزندان بود.

روش اجرا

در این پژوهش جهت بررسی نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان با نگاهی به فرهنگ ایرانی، در ابتدا به گردآوری متون و منابع مرتبط با موضوع، از روش کتابخانه‌ای استفاده شد و سپس به تحلیل داده‌ها و اطلاعات پرداخته شد.

یافته‌ها

با توجه به هدف پژوهش، طبق بررسی و تحقیقاتی که انجام شد، یافته‌هایی در زمینه پایبندی مادر به تعالیم دین اسلام و فرهنگ ایرانی به ویژه در خصوص نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان به دست آمد که در ذیل به آن‌ها پرداخته شد:

تربیت فرزندان توسط والدین از دیدگاه اسلام

از دیدگاه اسلام مادران مهمترین نقش را در رشد و تربیت کودک بر عهده دارد. روشن است که خانواده، فرهنگ حاکم بر جامعه، رسانه‌ها و نهاد آموزش و پرورش به نوعی در ساختن ویژگی‌های شخصیت فرد سهیم هستند (Parvin, 1996, Translated by Javadi, 2010). اجتماعی شدن و فرهنگ پذیری، بدون توجه به پرورش اساسی فرد در خانواده و انتقال فرهنگ جامعه به اعضا و روابط متقابل فرهنگ و شخصیت، جز با ملاحظه ویژگی‌ها و آثار خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی امکان پذیر نیست (Saif, 1990). در واقع فرزندان از نظر شخصیت اجتماعی و هویت فرهنگی، یکسان تربیت نمی‌شوند. نگرش‌ها، تصورات و رفتار خانواده بیشترین تاثیر را بر رفتار اجتماعی و هویت فرهنگی فرزندان دارد (Manadi, 2006). در خانواده‌هایی که والدین به ارزش‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی پایبندی بیشتری دارند، پایبندی فرزندان آن‌ها به این امور از فرزندان سایر خانواده‌ها بیشتر می‌باشد. امام سجاد (علیه السلام) در ضمن توضیح حقوق فرزند بر والدین می‌فرماید: با فرزندت آن چنان رفتار کن که اثر نیکوی تربیت تو، مایه زیبایی و جمال اجتماعی او شود (Tavakoli, 2022).

نقش مادر در تربیت دینی فرزندان

مادر نقش بسزایی در تربیت جسمی و روحی فرزندان دارد. پس از تولد تنها فردی که شایستگی تربیت و پرورش کودک را دارد مادر می‌باشد. مادر می‌تواند فرزندی با اراده و بزرگواری یا ناتوان و پست، باتقوا و یا بی حیا را تربیت کند در همه حال مادر در شخصیت کودک اثرگذار و نقش آفرین است. وظیفه خطیر مادر قبل از تولد فرزند با دعا و توکل برای داشتن فرزندی صالح شروع می‌شود. یکی از حساس‌ترین لحظات سرنوشت ساز فرد در زمان انعقاد نطفه می‌باشد که اگر با نام و یاد خدا صورت گیرد چه بسا زندگی کودک در آینده دچار لغزش‌های دینی نمی‌شود (Kariminia & et al., 2021). پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمودند: رحمت خداوند از آن پدر و مادری است که برای فرزند خود سرمشق نیکویی هستند. جوانان به محبت و احترام نیاز دارند و از برخورد خشن با آنان باید اجتناب کرد (Tavakoli, 2022). در سال‌های اول زندگی کودک والدین مهم‌ترین افراد زندگی او محسوب می‌شوند،

بنابراین اگر والدین رابطه غنی و قوی‌تری با خداوند داشته باشند، سلامت معنوی فرزندان آن‌ها بهتر انجام خواهد شد (Sadeghi Seresht, 2020).

نقش پایبندی مادر به تعالیم دینی بر سلامت معنوی فرزندان

- آداب شیر دادن به نوزاد:

از مهمترین آداب شیر دادن نام خدا و طهارت و وضو است. زیرا بردن نام خدا باعث برکات هم در مادر و هم در نوزاد می‌شود. وضو علاوه بر روشنایی که در دل آن دو ایجاد می‌کند باعث می‌شود گناهان نیز پوشیده شده و این خود دلیلی برای بالا بردن معنویات در نوزاد می‌شود. به این دلیل امام باقر (علیه السلام) می‌فرماید: "عَلَيْكُمْ بِالْوُضْءِ مِنَ الظُّمُورَةِ فَإِنَّ اللَّبْنَ يُعَدِّي؛ بر شما باد که دایه‌ی زیبا و پاکیزه و سالم برای نوزادتان اختیار کنید زیرا که شیر اثر دارد (Kariminia & et al., 2021).

- نماز و روزه:

قرآن کریم در سوره طه آیه 132، به والدین سفارش می‌کند که والدین فرزندان خود را به نماز و اطاعت الهی امر کنند و خود نیز در عمل کردن به آن پیش قدم باشند. در سوره لقمان خداوند اهمیت نماز را عنوان می‌دارد: يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ؛ ای فرزند عزیزم، نماز را به پا دار. هم‌چنین قرآن کریم می‌فرماید: ای کسانی که ایمان آورده‌اید از صبر و نماز کمک بگیرید. این آیات و روایات همه از اهمیت خواندن نماز می‌باشد. در آموزه‌های دینی بر تمرین عبادی فرزندان تأکید شده است که این مهم بر عهده پدر و مادر است (Mashak, 2022). روزه گرفتن نیز از عبادت‌هایی است که در تربیت انسان بسیار مؤثر بوده و مادر باید بکوشد فرزندش را با روزه آشنا نماید. حلبی از امام صادق (ع) روایت کرده است که فرمودند: ما فرزندانمان را از هفت سالگی به اندازه توان‌شان به روزه گرفتن تشویق می‌کنیم؛ گرچه تا وسط روز یا بیش از آن و یا کمتر از آن و هرگاه تشنگی و گرسنگی بر آن‌ها غلبه کرد افطار کنند. بر اساس روش‌های معصومین (ع) مادر می‌تواند روزه را که یکی از عبادات مهم و اساسی است به فرزندش به صورت عملی، با انجام این فریضه توسط خود مادر، آموزش دهد و در تربیت دینی فرزندش نقش مؤثری داشته باشد (Ghasemi, 2016).

- تشویق مادر:

از مهمترین روش‌های تربیتی که کارشناسان نیز آن را درخور کودکان می‌دانند تشویق است. یکی از راه‌های استحکام بخشیدن به رفتارهای دینی فرزندان تشویق آنان به انجام عمل نیکو و شایسته است. تشویق در کودک باعث انگیزه او می‌شود و آن کار خوب را تکرار می‌کند. تشویق باعث می‌شود از نظر روحی و روانی کودک استقلال طلب شده و اعتماد به نفس در او قوی می‌شود. با توجه به این که مادر نزدیک‌تر از دیگر افراد به کودک است بهتر می‌تواند با تشویق‌های مفید و خلاقانه خود کودک را از لحاظ فکری، روحی و معنویات به رشد برساند (Kariminia & et al., 2021).

- اخلاق و تقوا:

اخلاق و تقوای مادر روی رشد فرزندش در مرحله‌ی جنینی تأثیر می‌گذارد. در واقع این نه ماه از زندگی نوزاد، روی تمام عملکردهای فیزیکی، ذهنی، هوشی، حسی و روانی آن‌ها در زندگی آینده‌شان تأثیر مستقیم دارد. اگر توجه مادر به خواسته‌های الهی باشد و به خداوند تمرکز کند، اثر مثبت روی جنین خواهد گذاشت و تمایلات انسانی را در او قوی‌تر خواهد کرد. تقوا و اخلاق مادران در دوران بارداری، روی تقوا و اخلاق کودکان اثرگذار است. مادر با استفاده از ارتباط عمیق و روانی و عاطفی خود با کودک می‌تواند ارزش‌های اخلاقی را به کودک آموزش دهد. مادری که به تربیت فرزند خود علاقه دارد، باید خود، دارای فضایل اخلاقی باشد تا فرزندش در عمل از او الگو بگیرد (Mashak, 2022).

-خودسازی:

ضرورت خودسازی از آن حیث است که در فرد تولدی نو و حیاتی جدید با معیارهای نو انسانی پدید می‌آید. مادر مسئولیت سازندگی فرزندان و نسل آینده را نیز بر عهده دارد. فساد او فساد جامعه و سلامت و صلاح او، صلاح و سلامت جامعه است. بنابراین مادری که می‌خواهد موجبات رشد و تعالی انسانی را عهده‌دار شود، باید قبل از این که اقدام به فرزنددار شدن کند، خود در جهات انسانی تربیت شود و خودسازی کند. بدین معنی که زن بتواند به علم و معرفت و کمالات معنوی و اخلاق دست یابد تا از این طریق آمادگی این امر مهم را پیدا کند (Mansory & Nasiri, 2021).

-عفت و حیا:

رعایت حجاب و عفاف، این دو اصل مهم در زندگی بشری باعث می‌شود تا فرد از آسیب‌های فردی و اجتماعی دور بماند و سلامت روان در فرد تأمین شود (Mashak, 2022). انس‌دهی کودکان و نوجوانان با ارزش‌های اخلاقی از جمله: فریضه عفاف و حجاب، نمایش الگویی و عملی از رفتار والدین و اعضای خانواده، تشویق، ترغیب و عادت دادن مطلوب کودکان و نوجوانان به انجام ارزش‌ها، موجب نهادینه شدن ارزش‌ها و فرایض الهی در وجود آن‌ها می‌گردد (Komayjani & et al., 2015).

بحث و نتیجه‌گیری

خانواده در فرهنگ ایرانی، پایه و ستون اصلی جامعه است و برای جامعه ایرانی واحدی بسیار ارزشمند محسوب می‌شود. در خانواده‌های با نگرش مذهبی، نگرش فرزندان بر پایه اعتقادات مذهبی شکل گرفته و این اعتقادات سبب شکل‌گیری شخصیت دینی در فرزندان شده و به بروز رفتارهای مثبت از سوی آن‌ها منجر می‌شود. فرزندان که قرار است جامعه را بسازند و آداب و رسوم و فرهنگ کشور را در جامعه حفظ کرده و در بقای آن بکوشند. اگر خانواده به خصوص مادر، توانایی فکری و اعتقادی لازم برای آشنا نمودن فرزندان با اندیشه و اعتقاد اصیل دینی نداشته باشد، چنین فرزندان در برخورد با اندیشه‌ها و افکار مهاجم بی‌دفاع می‌شوند و در نهایت فرو می‌ریزند و سقوط می‌کنند. بر اساس نظر شهید مطهری، وقتی می‌خواهیم به دین عمل کنیم و به دیگران منتقل کنیم، ابتدا باید آن را بیاموزیم (Mashak, 2022). بنابراین مادران برای تربیت دینی و سلامت معنوی فرزندان خود، باید خودشان به تعالیم دینی پایبندی داشته باشند. نقش مادر در سلامت معنوی فرزندان می‌تواند از قبل از بارداری، دوران بارداری، شیردهی و بعد از آن تأثیرگذار باشد و مورد بررسی قرار گیرد. پایبندی مادر به تعالیم دینی شامل آداب شیر دادن به نوزاد، نماز خواندن و روزه گرفتن، تشویق مادر، اخلاق و تقوا، دعا و توکل، عفت و حیا، و خودسازی می‌باشد. این تعالیم دینی به طور مستقیم و غیرمستقیم از دوران کودکی بر سلامت معنوی افراد اثر می‌گذارد و باعث شکل‌گیری شخصیت معنوی آن‌ها می‌شود و مادران نقش ویژه و ارزشمندی در این امر دارند.

سهام نویسندگان: فاطمه عسگری: طراحی چارچوب کلی، گردآوری اطلاعات، تدوین محتوا، تحلیل مطالب، ارسال و اصلاح مقاله. دکتر پرویز عسگری: طراحی، ایده‌پردازی، اصلاح مقاله و نویسنده مسئول. امیررضا عسگری: اصلاح مقاله. همه نویسندگان نتایج را مورد بحث قرار داده و نسخه‌ی نهایی را بررسی و تأیید کرده‌اند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب سپاس خود را از تمامی کسانی که در تکمیل این پژوهش همکاری کرده‌اند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافی گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

The Holy Quran.

- Baniasadi, R. (2020). The role of woman in the strength of the family by modeling on the rich Islamic culture. *Journal of Woman and Culture*, 12(45), 87-96. [Persian] URL: https://jwc.ahvaz.iau.ir/article_678016.html
- Ghasemi, M. A. (2016). *The golden age of education: raising a child from birth to seven years old*. Qom: Noor al-Zahra. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/11264219>
- Gholampour Nagharchi, F. (2021). Effect of parents' spiritual health on children's mental health. *Islam and Health Journal*, 6(2), 108-116. [Persian] URL: <http://iahj.ir/article-1-264-fa.html>
- Houshyari, J., Saforayiparizi, M. M., & Niusha, B. (2014). The relationship between family efficiency and spiritual well-being in college students. *Biquarterly Journal of Studies in Islam & Psychology*, 8(15), 87-102. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/paper/509661/fa>
- Jafari Sirizi, F., Askari-Nodoushan, A., & Rouhani, A. (2022). Mothering and childrearing: A critical exploration of mothers' social concerns about parenting. *Journal of Interdisciplinary Studies in Humanities*, 14(4), 117-175. [Persian] URL: http://www.isih.ir/article_409.html
- Kariminia, M. M., Chayesh, Z., & Ansarimoghadam, M. (2021). Investigating the importance of mother's role in the religious education of girls. *Journal of New Developments in Psychology, Educational Sciences and Education*, 4(35), 120-134. [Persian] URL: <https://ensani.ir/fa/article/461745>
- Komayjani, D., & Faryadras, Z. (2015). An introduction to the religious education structure and the methods for its acceptance in childhood. *The Quarterly of Educational Teachings in Quran and Hadith*, 1(2), 1-18. [Persian] URL: http://iued.ilam.ac.ir/article_18112.html
- Majidi, H. (2021). Mother's role in children's religious upbringing with emphasis on the stages before and after birth. *Research in Behavioral and Educational Sciences with an Islamic Approach*, 1(2), 111-131. [Persian] URL: http://prtr.journals.miu.ac.ir/article_6869_f9c0bdc5a9ad58118be69a35b7d74bd8.pdf
- Mashak, R. (2022). Investigating the role of mother's practical adherence to religious teachings on children's psychological well-being. *Journal of Woman and Culture*, 14(53), 13-25. [Persian] DOR: <https://20.1001.1.20088426.1401.14.53.2.7>
- Manadi, M. (2006). The effect of parents' parenting methods on the social and cultural personality of young people. *Family and Research Quarterly*, 2(2), 27. [Persian] URL: <http://ensani.ir/fa/article/179959>
- Mansory, Z., & Nasiri, R. (2021). The educational role of mother on children with emphasis on verses and traditions. *Journal of Woman and Family Jurisprudence*, 14(1), 79-104. [Persian] URL: <http://sana.nlai.ir/handle/123456789/795620>
- Moreno-Ávila, I. D. M., Martínez-Linares, J. M., Mimun-Navarro, K., & Pozo-Muñoz, C. (2023). Muslim and Christian women's perceptions of the influence of spirituality and religious beliefs on motherhood and child-rearing: A phenomenological study. *Journal of Healthcare*, 11, 2932.

- DOI: <https://doi.org/10.3390/healthcare11222932>
- Nurhuda, A. (2023). Islamic education in the family: concept, role, relationship and parenting style. *Journal Corner of Education, Linguistics, and Literature*, 2(4), 359-368. DOI: <https://doi.org/10.54012/jcell.v2i4.153>
- Parvin, L. E. (1996). *Personality Psychology*. Translated by Mohammad Jafar Javadi. (2010). Rasa Publishing House. URL: <https://www.agahbookshop.com/2611>
- Rahimzadeh, M., Safara, M., & Aghayousefi A. R. (2023). Relationship between spiritual health and adolescent health and well-being. *Journal of Research in Religion and Health*, 9(4), 148-163. [Persian] DOI: <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i4.42136>
- Sadeghi Seresht, A. (2020). Spiritual education of children from birth to twelve years old. *Journal of Culture and Health Promotion of Academy of Medical Sciences*, 4(3), 272-280. [Persian] URL: <http://ijhp.ir/article-1-317-fa.html>
- Saif, S. (1990). *Theory of Family Growth*. Tehran: Al-Zahra University Publications. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/112051>
- Tavakoli, N. (2022). The role of parents in raising children according to religious teachings and Islamic lifestyle. *Journal of Islamic Life Style Centered on Health*, 5(4), 778-785. [Persian] URL: <https://islamiclifej.com/article-1-1587-fa.pdf>
- Tayaripoorahmadi, M. (2017). *The importance of mother's role in the religious upbringing of children*. Second International Congress on Woman's Role in Society & Family's Health, Tehran, Al-Zahra University, 516-519. [Persian] URL: <https://elmmnet.ir/doc/20744691-10151>